

הגדה של

פסח

דברי תורה ורציונות
קצרים על ההגדה

אז איך זה עובד?

בהגדה שלפניך השארנו מקומות
ריקים עם הכותרת

דבר תורה.

בהם תוכל לשיט את
הרציונות ודברי התורה
שמוציאים חן בעיניך. ואל
מה שנשאר לך לה רק
להדפיס ויש לך הגדה
מוכנה בטעם שלך!

מגיד

מגלים את המצות, מגביהים את הקערה ואומרים בקול רם :

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים.

פל דכפין ייתי ויכל, פל דצריך ייתי ויפסח.

השתא הכא, לשנה הבאה בארעא דישראל.

השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין.

דבר תורה

מסירים את הקערה מעל השולחן. מוזגים כוס שני. הילדים הקטנים שואלים :

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה - כלו מצה.

שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות - הלילה הזה (כולו) מרור.

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת - הלילה הזה שתי פעמים.

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין - הלילה הזה כלנו מסבין.

מתזירים את הקערה אל השולחן. המצות תהינה מגלות בשעת אמירת ההגדה.

עבדים היינו לפרעה במצרים, ויוציאנו ה' אלהינו משם בגד חזקה ובזרע נטויה.

ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני

בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו כלנו חכמים כלנו נבונים כלנו

זקנים כלנו יודעים את התורה מצנה עלינו לספר ביציאת מצרים.

וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח.

קדש

מקדשים על היין ומוסיפים בקידוש את ברכת שהחיינו

סברי מרנן ורבנן ורבתי .

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן .

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון

וקדשנו במצותיו. ותתן לנו ה' אלהינו באהבה) מועדים לשמחה, חגים

וזמנים לששון את יום חג המצות הזה זמן חרותנו מקרא קדש זכר ליציאת

מצרים. כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים, ומועדי קדשך בשמחה

ובששון הנחלתנו. ברוך אתה ה', מקדש ישראל והזמנים .

שותים בהסיבת שמאל ולא מברכים ברכה אחרונה.

דבר תורה

ורחץ

נוטלים את הנדים ואין מברכים "על נטילת נדים".

כרפס

לוקחים מן הכרפס פחות מכזית, טובלים במי מלח, מברכים "בורא פרי

האדמה", ומכוונים לפטור בברכה גם את המרור. אוכלים בלא הסבה.

יחץ

בוצעים את המצה האמצעית לשתיים, ומצפינים את החצי הגדול לאפיקומן.

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה, עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית .
אמר רבי אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא, שנאמר, **למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך**. ימי חייך הימים. כל ימי חייך הלילות. וחכמים אומרים ימי חייך העולם הזה. כל ימי חייך להביא לימות המשיח : ברוך המקום, ברוך הוא, ברוך שנתן תורה לעמו ישראל, ברוך הוא .

דבר תורה

כנגד ארבעה בני דברה תורה :

אחד חכם, ואחד רשע, ואחד תם, ואחד שאינו יודע לשאול.

חכם מה הוא אומר? מה העדות והחקים והמשפטים אשר צנה ה' אלהינו אתכם. ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח: אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן: **רשע מה הוא אומר?** מה העבודה הזאת לכם. לכם - ולא לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעקר. ואף אתה הקהה את שניו ואמור לו: "בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים". לי ולא לו. אלו היה שם, לא היה נגאל: **תם מה הוא אומר?** מה זאת? ואמרת אליו "בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים".

ושאינו יודע לשאול - את פתח לו, שנאמר, **והגדת לבנך ביום ההוא לאמר,**

בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים.

דבר תורה

כול מראש חודש? תלמוד לומר **ביום ההוא**. אי ביום ההוא יכול מבעוד יום? תלמוד לומר **בעבור זה** - בעבור זה לא אמרתי, אלא בשעה שיש מצה ומרור מנחים לפניך .

מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשיו קרבנו המקום לעבדתו, שנאמר: ויאמר יהושע אל כל העם, כה אמר ה' אלהי ישראל: בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, תרח אבי אברהם ואבי נחור, ויעבדו אלהים אחרים. ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואולף אותו בכל ארץ כנען, וארבה את זרעו ואתן לו את צחק, ואתן ליצחק את יעקב ואת עשיו. ואתן לעשו את הר שעיר לרשת אתו, ויעקב ובניו ירדו מצרים .

ברוך שומר הבטחתו לישראל, ברוך הוא. שהקדוש ברוך הוא חשב את הקץ,

לעשות כמו שאמר לאברהם אבינו בבטחון בין הבתרים, שנאמר :

ויאמר לאברהם, ידע תדע פי גר? הנה זרעך בארץ לא להם, ויעבדו וענו אתם

ארבע מאות שנה. וגם את הגוי אשר יעבדו ין אנכי ואחרי כן יצאו ברכש

גדול. **מכסים את המצה ומגביה את הכוס בידו, ואומר:**

והיא שעמדה לאבותינו ולנו.

שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו,

אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו,

והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

מניחים את הכוס ומגלים את המצות

צא ולמד מה בקש לָבוּ הָאֲרָמִי לַעֲשׂוֹת לַיַּעֲקֹב אֲבִינוּ: שִׁפְרָעָה לֹא גָזַר אֱלֹהִים עַל הַזְּכָרִים, וְלָבוּ בִקְשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל. שֶׁנֶּאֱמַר:

אֲרָמִי אֲבָד אָבִי, וַיֵּרֶד מִצְרַיִם וַיִּגְר שָׁם בְּמֵתֵי מַעֲט, וַיְהִי שָׁם לִגְוִי גְדוֹל, עֲצוּם וָרֵב. וַיִּרְעוּ אֲתָנּוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנֹנוּ, וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה.

וַנַּעֲקֶק אֶל ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ, וַיִּשְׁמַע ה' אֶת קִלְנוּ, וַיִּרְא אֶת עֲנִינוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ וְאֶת לַחֲצֹנוּ. וַיּוֹצֵאנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה, וַבְּזָרַע נְטוּיָהּ, וּבְמַרְא גְדֹל,

וּבְאֲתוֹת וּבְמִפְתִּיּוֹת.

שֶׁנֶּאֱמַר: וְעִבְרַתִּי בְּאֲרָץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה, וְהִפִּיתִי כָּל בְּכוֹר בְּאֲרָץ מִצְרַיִם מֵאֲדָם וְעַד בְּהֵמָה, וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים. אֲנִי ה'

דַּבַּר תּוֹרָה

בְּיַד חֲזָקָה - זוּ הַדְּבָר, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: הִנֵּה יָד ה' הוֹיָה בְּמִקְנֶד אֲשֶׁר בְּשֹׁדָה,

בְּסוּסִים, בְּחֲמָרִים, בְּגַמְלִים, בְּבָקָר וּבְצֹאן, דְּבָר כָּבֵד מְאֹד .

וּבְזָרַע נְטוּיָה - זוּ הַחֲרָב, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְחָרְבוּ שְׁלוֹפָה בְּגִדּוֹ, נְטוּיָה עַל

רוּשָׁלַיִם .

וּבְמִרְא גְדוֹל - זוּ גְלוּי שְׂכִינָה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, אוּ הִנֵּסָה אֱלֹהִים לְבֹא לְקַחַת לוֹ גוֹי מִקְרֵב

גוֹי בְּמִסּוֹת בְּאֲתוֹת וּבְמִפְתִּיּוֹת וּבְיַד חֲזָקָה וּבְזָרוּעַ נְטוּיָהּ וּבְמִרְאִים גְדוֹלִים

כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם ה' אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לַעֲיִנֶיךָ .:

וּבְאֲתוֹת - זֶה הַמִּטָּה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְאֵת הַמִּטָּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֶת

הָאֲתוֹת .

וּבְמִפְתִּיּוֹת - זֶה הַדָּם, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְנִתַּתִּי מוֹפְתִים בְּשָׁמַיִם וּבְאֲרָץ .

כְּשֶׁאוֹמְרִים דָּם וְאֵשׁ וְתִמְרוֹת עֶשֶׂן, עֶשֶׂר הַמִּכּוֹת וְדַצ"ךְ עַד"ש בְּאֲחִי"ב - שׁוֹפְכִים מִן

הַכּוֹס מַעֲט יַיִן:

דָּם וְאֵשׁ וְתִמְרוֹת עֶשֶׂן.

אֵלוֹ עֲשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם, וְאֵלוֹ הֵן:

דָּם צַפְרִדַּע כְּנִים עָרוֹב דְּבַר שְׁחִין בְּרֵד אֲרָבָה חֲשָׁד מִפֶּת בְּכוֹרוֹת

רַבִּי יְהוּדָה הֵיךְ נוֹתֵן בְּהֵם סְמָנִים:

דַּצ"ךְ עַד"ש בְּאֲחִי"ב.

דַּבַּר תּוֹרָה

רבי יוסי הגלילי אומר: מנין אתה אומר שלקו המצרים במצרים עשר מכות ועל
הים לקו חמשים מכות? במצרים מה הוא אומר? ויאמרו החרטמים אל פרעה:
אצבע אלהים הוא, ועל הים מה הוא אומר: וירא ישראל את ה**נדר** הגדלה אשר
עשה ה' במצרים, ויראו העם את ה', ויאמינו ביי ובמשה עבדו. כמה לקו
באצבע? עשר מכות.

אמור מעתה: במצרים לקו עשר מכות ועל הים לקו חמשים מכות.
רבי אליעזר אומר: מנין שכל מכה ומכה שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים
במצרים היתה של ארבע מכות? שנאמר: ישלח בם חרון אפו, עברה וזעם וצרה,
משלחת מלאכי רעים. עברה - אחת, וזעם - שתיים, וצרה - שלש, משלחת מלאכי
רעים - ארבע.

אמור מעתה: במצרים לקו ארבעים מכות ועל הים לקו מאתיים מכות. **רבי**
עקיבא אומר: מנין שכל מכה ומכה שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים
במצרים היתה של חמש מכות? שנאמר: ישלח בם חרון אפו, עברה וזעם וצרה,
משלחת מלאכי רעים. חרון אפו - אחת, עברה - שתיים, וזעם - שלוש, וצרה -
ארבע, משלחת מלאכי רעים - חמש.

אמור מעתה: במצרים לקו חמשים מכות ועל הים לקו חמשים ומאתים מכות.

דבר תורה

כמה מעלות טובות למקום עלינו!

אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים, **דיינו**.

אלו עשה בהם שפטים, ולא עשה באלהיהם, **דיינו**.

אלו עשה באלהיהם, ולא הרג את בכוריהם, **דיינו**.

אלו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם, **דיינו**.

אלו נתן לנו את ממונם ולא קרע לנו את הים, **דיינו**.

אלו קרע לנו את הים ולא העבירנו בתוכו בחרבה, **דיינו**.

אלו העבירנו בתוכו בחרבה ולא שקע צרנו בתוכו **דיינו**.

אלו שקע צרנו בתוכו ולא ספק צרבנו במדבר ארבעים שנה **דיינו**.

אלו ספק צרבנו במדבר ארבעים שנה ולא האכילנו את המן **דיינו**.

אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת, **דיינו**.

אלו נתן לנו את השבת, ולא קרבנו לפני הר סיני, **דיינו**.

אלו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה. **דיינו**.

אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל, **דיינו**.

אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא בנה לנו את בית הבחירה **דיינו**

דבר תורה

רבן גמליאל היה אומר: כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח, לא יצא ידי

חובתו, ואלו הן: פסח, מצה, ומרור.

דבר תורה

פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש היה קיים, על שום מה? על שום שהם שפסחו הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים.

אוחזים המצה ביד ומראים אותה למסובין:

מצה זו שאנו אוכלים, על שום מה? על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להתמיץ עד שנגלה עליהם מלך המלכים, הקדוש ברוך הוא, וגאלם,

אוחזים המרור ביד ומראים אותו למסובין:

מרור זה שאנו אוכלים, על שום מה? על שום שמררו המצרים את בני אבותינו במצרים.

בכל דור ודור חוב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים, שנאמר: והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים. לא את אבותינו בלבד גאל הקדוש ברוך הוא, אלא אף אותנו גאל עמהם, שנאמר: ואותנו הוציא משם, למען הביא אתנו, לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבתנו.

יאחז הכוס בידו ויכסה המצות

לפיכך אנחנו חובים להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם, להדר, לברך, לעלה ולקלס למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו: הוציאנו מעבדות לחרות מגוון לשמחה, ומאבל ליום טוב, ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאולה. ונאמר לפניו שירה חדשה: הללויה

הללויה הללו עבדי ה', הללו את שם ה'. יהי שם ה' מברך מעתה ועד עולם. ממזרח שמש עד מבואו מהלל שם ה'. רם על כל גוים ה', על השמים כבודו. מי כפי אלהינו המגביהי לשבת, המשפילי לראות בשמים ובארץ? מקימי מעפר דל, מאשפת ירים אביון, להושיבי עם נדיבים, עם נדיבי עמו. מושיבי עקרת הבית, אם הבנים שמחה. הללויה

בצאת ישראל ממצרים, בית יעקב מעם לעז, היתה יהודה לקדשו, ישראל ממשלותיו. הים ראה וינס, הירדן יסב לאחור. ההרים רקדו כאילים, גבעות - כבני צאן. מה לך הים כי תנוס, הירדן - תסב לאחור, ההרים - תרקדו כאילים, גבעות - כבני צאן. מלפני אדון חולי ארץ, מלפני אלה יעקב. ההפכי הצור - אגם מים, חלמיש - למעינו מים

מגביהים את הכוס עד גאל ישראל

אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, **ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם** והגיענו לפילה הזה לאכל בו מצה ומרור. כן ה' אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו

למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך. ונאכל שם מן הדבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר **ברוך אתה ה'**, מזבחך לרצון, ונודה לך שיר חדש על גאלתנו ועל פדות נפשונו

גאל ישראל

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן .

שותים את הכוס בהקבת שמאל .

דבר תורה

שִׁלְחַן עוֹרֵךְ

אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים.

** אִדּוּצַ יֵשׁ נוֹהֲגִים לֵאמֹר לֹאכֹל הַשֵּׁר צִלִּי בַסּוּדָה?*

(כִּדִּי לֵאמֹר יֵרָאָה כִּמֹּי לֹאכֹל מִקֹּרְבָן הַפֶּסַח שֶׁהַיּוֹם אֵינְנוּ)

צָפוֹן

אחר גמר הסעודה לוקח כל אחד מהמסבים כזית מהמִצָּה שהייתה צפונה לאפיקומן ואוכל ממנה כזית בהסבה. וצריך לאוכלה קודם חצות הלילה. לפני אכילת האפיקומן יאמר: **זֵכֶר לְקִרְבַּן פֶּסַח הַנֶּאֱכָל עַל הַשּׁוֹבֵעַ.**

בְּרֵךְ

מוזגים כוס שלישי ומְבָרְכִים בְּרֵכֶת הַמְזוֹן.
לאחר ברכת המזון מברכים על הגפן ושותים בהסיבה ולא מברכים ברכה אחרונה.

דַּבַּר תּוֹרָה

מוזגים כוס של אליהו ופותחים את הדלת:

הַלֵּל

לֹא לָנוּ, ה', לֹא לָנוּ, כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד, עַל חֲסִדֶיךָ עַל אֲמִתְּךָ. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיךָ נָא אֱלֹהֵיהֶם. וְאֱלֹהֵינוּ בְּשִׁמִּים, כֹּל אֲשֶׁר חָפַץ עָשָׂה. עֲצִבְיָהֶם כָּסֹף וְזָהַב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם. פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ. אֲזַנַּיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ, אֵף לָהֶם וְלֹא יִרְיחוּ. יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְשֹׁוּ, רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ, לֹא יִהְיוּ בְּגִרוֹנִים.

כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם, כֹּל אֲשֶׁר בִּטַח בָּהֶם.

יִשְׂרָאֵל בִּטַח בִּה', עֲזָרָם וּמְגֹנָם הוּא.

בֵּית אַהֲרֹן בִּטַחוּ בִּה', עֲזָרָם וּמְגֹנָם הוּא.

יֵרֵאֵי ה' בִּטַחוּ בִּה', עֲזָרָם וּמְגֹנָם הוּא.

רְחֵץ

נוטלים אֶת הַיָּדַיִם וּמְבָרְכִים:

מוֹצֵיא מִצָּה

לוקחים את המצות ומברכים "המוציא" בכוונה על העליונה, וייעל אכילת מצה" בכוונה על הפרוסה. אחר כך בוצעים כזית מן העליונה השלמה וכזית שני מן הפרוסה, טובלים במלח, ואוכלים בהסבה.

מְרוֹר

כֹּל אֶחָד מִהַמְּסֻבִּים לוקח כְּזֵית מְרוֹר, מְטַבֵּלוּ בְּחֶרֶסֶת, מְנַעֵר הַחֶרֶסֶת, מְבָרְךְ

וְאוֹכֵל בְּלֵי הַסֶּבֶח.

כּוֹרֵם

כֹּל אֶחָד מִהַמְּסֻבִּים לוקח כְּזֵית מִן הַמִּצָּה הַשְּׁלִישִׁית עִם כְּזֵית מְרוֹר, כּוֹרֵם

יַחַד, אוֹכֵלם בְּהַסֶּבֶח וּבְלֵי בְּרַכָּה. לִפְנֵי אֲכֹלוֹ אוֹמֵר.

זֵכֶר לְמִקְדָּשׁ כְּהַלֵּל. כֹּן עָשָׂה הַלֵּל בְּזִמְן שִׁבִּית הַמִּקְדָּשׁ הַזֶּה קִיָּים:

הַזֶּה כּוֹרֵךְ מִצָּה וּמְרוֹר וְאוֹכֵל בְּיַחַד,

לְקִיָּים מֵהַ שְׁנַיִם: **עַל מִצּוֹת וּמְרוֹרִים יֹאכְלֵהוּ.**

דַּבַּר תּוֹרָה

יִי זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ .

יְבָרֵךְ אֶת בַּיִת יִשְׂרָאֵל ,

יְבָרֵךְ אֶת בַּיִת אֱהָרֹן ,

יְבָרֵךְ יִרְאֵי ה', הַקְּטָנִים עִם הַגְּדֹלִים .

יִסֹּף ה' עֲלֵיכֶם , עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם .

בְּרוּכִים אַתֶּם לֵי, עֲשֵׂה שְׁמִים וְאֶרֶץ .

הַשְּׁמִים שְׁמִים לֵי וְהָאֶרֶץ נָתַן לִבְנֵי אָדָם .

לֹא הַמַּתִּים יְהַלְלוּהָ וְלֹא כָל יְרֵדֵי דוֹמָה .

וְאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּהָ .

דָּסָר תּוֹרָה

אֱהָבְתִי כִי יִשְׁמַע ה' אֶת קוֹלֵי תַחֲנוּנָי. כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבִימֵי אֶקְרָא. אֶפְפוּנֵי

חֲבָלֵי מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי, צָרָה וְגִגוֹן אֶמְצָא. וּבִשְׁם ה' אֶקְרָא: אָנָּה ה'

מִלְטָה נַפְשִׁי. חֲנוּן ה' וְצַדִּיק, וְאֶלְהֵינוּ מֵרַחֵם. שְׁמַר פְּתָאִים ה', דְּלַתִּי וְלִי

יְהוֹשִׁיעַ. שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמִנוּחֶיכִי, כִּי ה' גָּמַל עֲלֵיכִי. כִּי חֲלַצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת, אֶת עֵינֵי

מִן דְּמָעָה, אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי. אֶתְחַלֵּף לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. הָאֲמֵנִתִּי כִּי אֲדַבֵּר,

אֲנִי עֲנִיתִי מְאֹד. אֲנִי אֲמַרְתִּי בְּחַפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב.

מִה אָשִׁיב לִי כֹל תַּגְּמוּלוֹהִי עָלַי. כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבִשְׁם ה' אֶקְרָא. נְדָרֵי לֵי

אֶשְׁלֵם נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ. יִקָּר בְּעֵינֵי ה' הַמְּוֹתָה לַחֲסִידָיו. אָנָּה ה' כִּי אֲנִי עֲבָדְךָ,

אֲנִי עֲבָדְךָ בְּוֹ אֶמְתַּד, פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי. לָךְ אֲזַבַּח זִבְחַ תּוֹדָה וּבִשְׁם ה' אֶקְרָא. נְדָרֵי

לֵי אֶשְׁלֵם נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ. בְּחִצְרוֹת בַּיִת ה', בְּתוֹכְכִי יְרוּשָׁלַיִם. הַלְלוּהָ .

הַלְלוּ אֶת ה' כָּל גּוֹיִם, שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲמִים. כִּי גָבַר עֲלֵינוּ חֶסֶד, וְאַמַּת ה'

לְעוֹלָם. הַלְלוּהָ .

הוֹדוּ לֵי כִי טוֹב **כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד** .

יֹאמֶר נָא יִשְׂרָאֵל **כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד** .

יֹאמְרוּ נָא בַיִת אֱהָרֹן **כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד** .

יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי ה' **כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד** .

מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה, עֲנֵנִי בְּמִרְחַב יְהוָה. ה' לִי, לֹא אֵיֶרָא - מִה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם, ה'

לִי בְּעֲזָרִי וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשִׁנְאֵי. טוֹב לַחֲסוֹת בֵּי מַבְטָח בְּאָדָם.

טוֹב לַחֲסוֹת בֵּי מַבְטָח בְּנְדִיבִים. כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי, בְּשֵׁם ה' כִּי אֲמִילֵם.

סְבוּנִי גַם סָבְבוּנִי, בְּשֵׁם ה' כִּי אֲמִילֵם. סְבוּנִי כְּדַבְרִים, דַּעְכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים, בְּשֵׁם

ה' כִּי אֲמִילֵם. דַּחַח דְּחִיתַנִּי לְנֶפֶל, וַיִּי עֲזָרְנִי.

עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאֶהְלִי צְדִיקִים:

יְמִין ה' עֲשֵׂה חֵיל, יְמִין ה' רֹמְמָה, יְמִין ה' עֲשֵׂה חֵיל. לֹא אָמוֹת כִּי אֲחַנְּהָ,

וְאַסְפֹּר מַעֲשֵׂי יְהוָה. יִסֹּר יִסְרֵנִי יְהוָה, וְלִמְוֹת לֹא נִתְנַנֵּי.

פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק, אֲבֹא בָם, אֲוֹדָה יְהוָה. זֶה הַשַּׁעַר לֵי, צְדִיקִים נְבֹאוּ בּוֹ.

אוֹדֵךְ כִּי עֲנִיתַנִּי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה. אֲבָן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים הִתְּהָ לְרֹאשׁ פֶּנֶה.

מֵאֵת ה' הִתְּהָ זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ.

אָנא ה', הושיעה נא. אָנא ה', הצליחה נא.

ברוך הַבָּא בְּשֵׁם ה', בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית ה'.

אל ה' וְיֵאָר לָנוּ. אֲסֵרוּ חַג בְּעֵבְתֵיכֶם עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ.

אֵלֵי אֲתָהּ וְאוֹדֶךָ, אֱלֹהֵי - אֲרוֹמְמֶךָ.

הוֹדוּ לֵי לֵי כִי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ.

וְהִלְלוּךָ ה' אֱלֹהֵינוּ כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וְחֲסִידֶיךָ צְדִיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ, וְכָל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרַנָּה יוֹדוּ וְיִבְרְכוּ, וְיִשְׂבְּחוּ וְיִפְאָרוּ, וְיִרְוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ, וְיִקְדִּישׁוּ וְיִמְלִיכוּ אֶת שְׁמֶךָ, מִלְּכָנוּ. כִּי לָךְ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשַׁמֵּךְ נֶאֱחָה לְזָמֵר, כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֲתָה אֵל.

הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

הוֹדוּ לַאֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

הוֹדוּ לְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוֹ כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

לַעֲשֵׂה הַשְּׂמִים בְּתַבּוּנָה כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְמַמְשַׁלֶּת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

אֶת הַיָּרֵחַ וְכּוֹכָבִים לְמַמְשַׁלוֹת בַּלַּיְלָה כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

לְמַכָּה מִצְרַיִם בְּבִכּוּרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

וְיוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרוּעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

לְגַזֵּר יָם סוּף לְגִזְרִים כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

וְנַעַר פְּרָעָה וְחִילוּ בָיָם סוּף כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

לְמוֹלִיךְ עָמוּ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

לְמַכָּה מְלָכִים גְּדוֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

וְיַהֲרֵג מְלָכִים אֲדִירִים כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

וְלַעֲוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

וְנָתַן אֲרָצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

שֶׁבַשְׁפִּלְנֹו זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

וְיִפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

נָתַן לָחֵם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

הוֹדוּ לְאֵל הַשְּׂמִים כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ .

דַּבַּר תּוֹרָה

נשמת כל חי תברך את שמך, ה' אלהינו, ורוח כל בשר תפאר ותרומם זכרך, מלכנו, תמיד. מן העולם ועד העולם אתה אל, ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע, פודה ומציל ומפְרַנס ומרחם בכל עת צרה וצוקה. אין לנו מלך אלא אתה. אלהי הראשונים והאחרונים, אלוה כל בריות, אדון כל תולדות, המהלל בְּרַב הַתְּשׁוּבָה, המנהיג עולמו בְּחֶסֶד ובריותיו בְּרַחֲמִים. וי לא ינום ולא יישן - המעורר נשנים והמקיץ נרדמים, והמשיח אלמים והמתיר אסורים והסומך נוֹפְלִים והזוקף כְּפוּפִים. לך לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים .

אלו פינו מלא שירה פים ,
ולשונו רנה בהמון גליו ,
ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע ,
ועינינו מאירות כשמש וכירח ,
וגינו פרושות כנשרי שמים ,
ורגלינו קלות כאילות -

אין אֲנַחְנוּ מספיקים להודות לך, ה' אלהינו ואלהי אבותינו, ולברך את שמך על אחת מאלף, אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות שעשית עם אבותינו ועמנו .

ממצרים גאלתנו, ה' אלהינו, ומבית עבדים פדיתנו ,
ברעב זנתנו ובשבע כלפלתנו, מחרב הצלתנו ומדבר מלטתנו ,
ומחלים רעים ונאמנים דליתנו. עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך, ואל תטשנו, ה' אלהינו, לנצח. על כן אברים שפלגת בנו ורוח ונשמה שנפחת באפינו ולשונו אשר שמת בפינו - הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו ויעריצו ויקדישו וימליכו את שמך מלכנו .

כי כל פה לך יודה, וכל לשון לך תשבע, וכל ברך לך תכרע, וכל קומה לְפָנֶיךָ תשתחוה, וכל לְבַבּוֹת ייראוך, וכל קרב וכליות יזמרו לשמך .
כְּדָבָר שְׁכַתּוּב, כֹּל עֲצַמְתִּי תִאמְרָנָה, ה' מִי כְמוֹךָ מְצִיל עֲנִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ וְעֲנֵי וְאֲבִיוֹ מִגִּזְלוֹ .

מי ידמה לך ומי ישוה לך ומי יערך לך האל הגדול, הגבור והנורא, אל עליון, קנה שמים וארץ. נהללך ונשבחך ונפארך ונברך את שם קדשך, כאמור: לדוד, ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו.

האל בתעצמות עזך ,

הגדול בכבוד שמך ,

הגבור לנצח והנורא בנוראותיך ,

המלך היושב על כסא רם ונשא .

שוכן עד מרום וקדוש שמו .

וכתוב: רננו צדיקים ביי, לישרים נאווה תהלה .

כפי ישרים תתהלל ,

ובדברי צדיקים תתברך ,

ובלשון חסידים תתרום ,

ובקרוב קדושים תתקדש .

ובמקהלות רבבות עמך בית ישראל ברנה ותפאר שמך, מלכנו, בכל דור ודור,

שכן חובת כל היצורים לפניך, ה' אלהינו ואלהי אבותינו, להודות להלל לשבח,

לפאר לרומם להדר לברך, לעלה ולקלס על כל דברי שירות ותשבחות דוד בן

ישי עבדך משיחך .

ישתבח שמך לעד מלכנו, האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ, כי לך

נאה, ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שיר ושבחה, הלל וזמרה, עז וממשלה, נצח,

גדלה וגבורה, תהלה ותפארת, קדשה ומלכות, ברכות והודאות מעתה ועד

עולם .

ברוך אתה ה', אל מלך גדול בתשבחות, אל ההודאות, אדון הנפלאות, הבורח

בשירי זמרה, מלך אל חי העולמים.

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן .

ישותה בהסיבת שמאל .

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, על הגפן ועל פרי הגפן, על תנובת השדה ועל

ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו לאכל מפריה ולשבע

מטובה. רחם נא ה' אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן

כבודך ועל מזבחתך ועל היכלך ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בגמינו והעלנו

לתוכה ושמחנו בבנינה ונאכל מפריה ונשבע מטובה ונברכך עליה בקדשה

ובטהרה] בשבת: ורצה והחליצנו ביום השבת הזה [ושמחנו ביום חג המצות

הזה, כי אתה ה' טוב ומטיב לכל, ונודה לך על הארץ ועל פרי הגפן .

ברוך אתה ה', על הגפן ועל פרי הגפן .

חסל סדור פסח כהלכתו, ככל משפטו וחקתו.

כאשר זכינו לסדר אותו כן נזכה לעשותו.

נד שוכן מעונה, קומם קהל עדת מי מנה.

בקרוב נהל נטעי כנה פדוים לציון ברנה.

לשנה הבאה בירושלים הבנויה.

אחד מי יודע?

אחד אני יודע: אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שנים מי יודע? שנים אני יודע: שני לחות הברית

שלשה מי יודע? שלשה אני יודע: שלשה אבות

ארבע מי יודע? ארבע אני יודע: ארבע אמהות

חמשה מי יודע? חמשה אני יודע: חמשה חומשי תורה

ששה מי יודע? ששה אני יודע: ששה סדרי משנה

שבעה מי יודע? שבעה אני יודע: שבעה ימי שבתא

שמונה מי יודע? שמונה אני יודע: שמונה ימי מילה

תשעה מי יודע? תשעה אני יודע: תשעה ירחי לדה

עשרה מי יודע? עשרה אני יודע: עשרה דברי

אחד עשר מי יודע? אחד עשר אני יודע: אחד עשר כוכבי

שנים עשר מי יודע? שנים עשר אני יודע: שנים עשר שבטי

שלשה עשר מי יודע? שלשה עשר אני יודע: שלשה עשר מדא. שנים עשר שבטי,

אחד עשר כוכבי, עשרה דברי, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי

שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני

לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

חד גדא, חד גדא

דזבין אבא בתרי זוי, חד גדא, חד גדא

ואתא שונרא ואכלה לגדא, דזבין אבא בתרי זוי.

חד גדא, חד גדא.

ואתא כלבא ונשד לשונרא, דאכלה לגדא, דזבין אבא בתרי זוי.

חד גדא, חד גדא.

ואתא חוטרא והכה לכלבא, דנשד לשונרא, דאכלה לגדא, דזבין אבא בתרי

זוי.

חד גדא, חד גדא.

ואתא נורא ושרף לחוטרא, דהכה לכלבא, דנשד לשונרא, דאכלה לגדא, דזבין

אבא בתרי זוי.

חד גדא, חד גדא.

ואתא מיא וכבה לנורא, דשרף לחוטרא, דהכה לכלבא, דנשד לשונרא, דאכלה

לגדא, דזבין אבא בתרי זוי.

חד גדא, חד גדא.

ואתא תורא ושתה למיא, דכבה לנורא, דשרף לחוטרא, דהכה לכלבא, דנשד

לשונרא, דאכלה לגדא, דזבין אבא בתרי זוי.

חד גדא, חד גדא.

ואתא השוחט ושחט לתורא, דשתה למיא, דכבה לנורא, דשרף לחוטרא,

דהכה לכלבא, דנשד לשונרא, דאכלה לגדא, דזבין אבא בתרי זוי.

חד גדא, חד גדא.

ואתא מלאך המות ושחט לשוחט, דשחט לתורא, דשתה למיא, דכבה לנורא,

דשרף לחוטרא, דהכה לכלבא, דנשד לשונרא, דאכלה לגדא, דזבין אבא בתרי

זוי.

חד גדא, חד גדא.

ואתא הקדוש ברוך הוא ושחט למלאך המות,

דשחט לשוחט, דשחט לתורא, דשתה למיא, דכבה לנורא, דשרף לחוטרא,

דהכה לכלבא, דנשד לשונרא, דאכלה לגדא, דזבין אבא בתרי זוי.

חד גדא, חד גדא.